

čili nic, když obžalovaný sám byl jenom nájemníkem a nikoliv vlastníkem bytu, neboť v každém případě přece jenom nastěhování do bytů Frant. F-ovi usnadňovala. Rozdělení původně požadovaných 30.000 Kč a pak přijatých 26.000 Kč mělo by však pro posouzení viny obžalovaného rozhodný význam. Není vyloučena možnost, že by se peněz, obžalovaným původně požadovaný a peněz pak přijatý rozdělil v takovém poměru, že by částka, na zařízení připadající, nedosahovala hranice, pro přečin předražování požadované, a že by šlo jenom o přestupek předražování. Nelze však také vyloučiti možnost jinou, že by vůbec skutková podstata předražování odpadla a že by obžalovaný byl obdržel za bytové zařízení cenu přiměřenou, kdežto zbytek, ceny původně požadované, pokud se týče pak přijaté, připadal by na úplatu za přenechání bytu. V tomto případě odpadlo by soudní potrestání obžalovaného a mohla by zůstatí skutková podstata politického přestupku podle §u 29 zákona ze dne 8. dubna 1920 čís. 275 sb. z. a n., pročež by spisy bylo postoupiti pak k příslušnému jednání politickému úřadu.

Čís. 1095.

Zločin veřejného násilí dle §u 96 tr. zák.

Předmětem únosu dítěte jest každá osoba nezletilá ve smyslu o b - č a n s k é h o práva, pokud podléhá moci otcovské nebo poručenské. Stačí po případě i pomíjející odnětí z moci rodičů. Lhostejno, jaký cíl pachatel sledoval.

Zločin veřejného násilí dle §u 99 tr. zák.

Při posuzování nebezpečnosti pohružky jest použití objektivního měřítko.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1923, Kr I 1410/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. listopadu 1921, jímž byl obžalovaný dle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločiny veřejného násilí dle §§ 96 a 99 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, napadající rozsudek nalézacího soudu důvody zmátečnosti čís. 5 a 9 a) §u 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Pokud jde o zločin §u 96 tr. zák., zjišťuje napadený rozsudek, že obžalovaný měl důvěrnou známost s Annou P-ovou, že rodiče jí styk s ním zakazovali, že přijel za ní dne 6. srpna 1921 do N., kam ji poslali rodiče na zotavenou. Přijel dle vlastního tvrzení na žádost P-ové, podle jejího tvrzení však sám od sebe. P-ová nebyla v době činů ještě fysicky zletilá (narodila se 2. dubna 1901) a udala ve vyšetřování, že obžalovaný se dověděl, že jí chce její otec provdati za jiného, a že jí proto navrhoval, když se nemohou dostat za sebe, by se oba zbavili života. S tím ona

souhlasila a odjeli pak společně bez vědomí rodičů, kteří byli v Praze, a bez vědomí stravovatelů P-ové v N., aby skončili sebevraždou. Skutečně také pokusili se nejprve v P., pak v B. o sebevraždu oběšením, konečně pak v Praze o sebevraždu utopením, ale ježto všechny tyto pokusy selhaly v zárodcích, odvedl obžalovaný v noci na 8. srpna 1921 P-ovou k jejímu švakrovi do Karlína a byl na to téže noci zatčen. V těchto dnech ani obžalovaný s P-ovou tělesně neobčoval, ani s ní o manželství nemluvil, ač ovšem před tím jí manželství sliboval, jak sám doznává. V tomto jednání obžalovaného neshledává soud skutkové povahy zločinu §u 96 tr. zák., ježto prý úmysl pachatele musí směřovati k unesení dítěte, totiž k tomu, by dítě bylo t r v a l e, to jest na delší dobu odstraněno z vlivu a pravomoci rodičů, zde však prý úmysl směřoval k tomu, by se společně zbavili života, a není prý tedy úmysl pachatelův prokázán. Dále nelze dle náhledu soudu mluvíti o dítěti, ježto jde o děvče 20leté. A konečně není prý zde, při deliktu komisivním, činnosti pachatelovy, ježto jí nijak nenutil ani skutečným násilím, ani přemlouváním k tomu, by s ním odjela. Tyto právní vývody nalézacího soudu odporují pojmu únosu dítěte dle §u 96 tr. zák., který vyžaduje v ě d o m é protiprávní o d n ě t í nezletilého dítěte z moci rodičů nebo poručníka, při čemž zůstává zcela nerozhodno, jaký cíl se při tom sleduje. Objektem tohoto trestního činu je dítě v civilně právním a ne v trestně právním smyslu, tedy každá osoba nezletilá a nikoli svéprávná, pokud podléhá moci otcovské nebo poručenské. To plyne zřejmě z ustanovení §u 97 tr. zák., kde stáří dítěte pod 14 roků prohlášeno je za znak, trestnost zvyšující, kde však výslovně děti přes 14 roků jsou prohlášeny za předmět tohoto zločinu. Proto nesprávným je názor soudu nalézacího, který pochybuje o tom, zda v tomto případě, kde jde o děvče více než 20leté, možno mluvíti o dítěti, kdyžt Anna P-ová podléhala dosud otcovské moci Emila P-a, s nímž žila ve společné domácnosti. Dle podstaty trestného činu záleží trestná činnost v o d n ě t í dítěte z moci rodičů neb z m o c i o š e t ř o v a t e l ů, to jest takových osob, kterým, ač nejsou právě poručníky, přece přísluší právo pečovati o nezletilé dítě poskytováním bydliště. Za ně dlužno považovati v tomto případě manželky K-ovy v N. Z toho patrno, že odnětím Anny P-ové z ošetřování manželů K-ových porušeno bylo netoliko právo těchto ošetřovatelů jako zástupců rodičů, nýbrž tím i právo a moc rodičů samých. I když dle zjištění soudu obžalovaný jen navrhl, aby se sprovodili se světa, mohli tento plán provést v místě samotném a nebylo třeba, by odváděl P-ovou z místa pobytu, kam ji právě vůle rodičů umístnila. Byť i konečným cílem obou bylo, společně se usmrtiti, předcházela před tím nutně úmluva jejich, že společně utekou z domu ošetřovatelů P-ové. V tomto případě vychází ze spisů a z rozsudku, že obžalovaný při útěku nejen slovem a radou, nýbrž i skutkem spolupůsobil, když P-ové poradil utéci za účelem sebevraždy jich obou, a když ji provázel po různých městech, kde v hotelích s ní noclehoval, a patrně útratu za ni platil, a tak vlastně zločinnou činnost prováděl a finančními prostředky podporoval. Nesprávným je proto náhled soudu nalézacího, upírající jednání obžalovaného povahu pozitivní činnosti. Obžalovaný rozvinul činnost, která protiprávní stav u P-ové způsobila. Předsevzal jednání, které bylo v příčinné spojitosti s výsledkem. Nebyti

jeho činnosti, nebylo by protiprávního stavu, a proto je nesporno, že spolupůsobil činně na tomto zločinném výsledku. Ovšem pro povahu tohoto činu zcela je nerozhodno, že svedená projevila s ním souhlas, neboť pojem tohoto trestného skutku toho nežadá. Po stránce objektivní vychází nalézací soud z dalšího nesprávného požadavku, by dítě bylo trvale nebo na delší dobu z moci a vlivu rodičů odňato. V tomto ohledu je trestný čin dokonán, jestliže předmět trestného činu, totiž nezletilá osoba, třeba jen pomíjelijně, ale přece na dobu tak dlouhou z moci rodičů byla odňata, že odnětí to vzhledem na okolnosti mohlo rodiči býti důvodně pociťováno za porušení jejich mocenských práv nad dítětem. O tom nemůže býti pochybováno v tomto případě, kde obžalovaným přivoděná nepřítomnost Anny P-ové v místě rodiči jejími určeného pobytu trvala po tři dny. Jsou tudíž v jednání obžalovaného po stránce objektivní všechny známky zločinu §u 96 tr. zák. V subjektivním směru postrádá nalézací soud v jednání obžalovaného zlý úmysl, vycházející z mylného názoru, že oba milenci odjeli v úmyslu, by se zbavili života, a ne v úmyslu, by P-ová byla z moci rodičů odvedena. V tomto směru zaměňuje však nalézací soud zlý úmysl s pohnutkou, která trestnost činu nevylučuje. Pomýšlel-li obžalovaný se svou milenkou na to, že se sprovodí se světa, byl to jejich konečný cíl, který snad společně sledovati chtěli, který však je rovněž pro trestnost bezvýznamným. V tomto případě tkví zlý úmysl v tom, že pachatel chtěl porušit moc, ve které se nezletilá osoba nachází. Po subjektivní stránce se vyžaduje, by si obžalovaný byl vědom toho, že odnímá protiprávně nezletilou dceru otci a by přes to odstranění její vědomě provedl. Zda obžalovaný měl toto vědomí, je otázkou rázu skutkového, o niž rozhodnouti přísluší dle zákona (§§ 258, 288 čís. 3 tr. ř.) soudu nalézacímu. Důsledkem toho bylo zmatečné stížnosti vyhověti, rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Pokud jde o druhý zločin, z něhož je obžalovaný obviněn, totiž o zločin veřejného násilí dle §u 99 tr. zák., osvobozuje jej soud z důvodu, že nemá za prokázáno, že Emil P. měl strach z vyhrůžky obviněného, »poptká-li ho (P-a) venku, že ho zástřelí, že má 16 ostrých ran,« a dále, že nemá za to, že strach ten byl důvodným. Tento důvod nalézacího soudu je však právně mylný. Nezáleží při zločinu dle §u 99 tr. zák. na tom, zda ohrožený vyhrůžkou skutečně ve strach a nepokoj byl uveden. Ke skutkové povaze tohoto zločinu je jen zapotřebí, by hrozba byla z p ů - s o b i l á důvodnou obavou vzbuditi, a při posouzení této způsobilosti použití nutno objektivního měřítka. Neohroženost toho, komu bylo hroženo, nevylučuje této způsobilosti, jako ji nevylučuje ani pohrůžka, vyslovená podmíněně, když dle obyčejného chodu věcí lze dostavení se podmínky očekávati, ani okolnost, zda obžalovaný v době jejího pronesení byl skutečně v držbě nějaké střelné zbraně. Nutno proto jen vysvětliti a zjistiti, zda při nepodjatém posuzování všech okolností ohrožený mohl očekávati provedení vyhrůžky. V tomto směru, jakož i ve všech ostatních směrech, pokud toho skutková povaha zločinu dle §u 99 tr. zák. vyžaduje, neobsahuje napadený rozsudek zjištění rozhodných okolností, takže není jeho přezkoumání vůbec možným, jeví se proto i neúplným a zakládá tento nedostatek zmatečnost dle §u 281 čl. 5 tr. ř.